

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 5. desember 2023

Sak: 2023/1008

Klager: A

Klagemotpart: B

Saken gjelder: Klage på vedtak i uenighet om installasjon av AMS-måler

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi («RME») datert 29. august 2023 i uenighetssak mellom B og A om installering av strømmåler uten aktiv kommunikasjonsmodul. I vedtaket slo RME fast at B kunne installere en AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul hos klager etter avregningsforskriften § 4-1. Energiklagenemnda opprettholdt RMEs vedtak.

Energiklagenemndas medlemmer:

Nemndsleder Per Conradi Andersen, nemndsmedlemmene Morten Sundt og Edna Grepperud.

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet den 29. august 2023 vedtak om at B (heretter «nettselskapet») hadde rett til å installere AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul hos A (heretter «klager») etter forskrift om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. av 11. mars 1999 nr. 301 (avregningsforskriften) § 4-1 andre ledd bokstav b.
- (2) Klager kontaktet B (tidligere Troms Kraft AS) 14. november 2022 og motsatte seg installasjon av AMS-måler i sin bolig. Klager viste til at hun og hennes ektefelle har hatt store fysiske og psykiske helseutfordringer som de mener knytter seg til elektromagnetiske forhold ved eiendommen deres. Installasjon av AMS-måler ville ifølge klager forverre situasjonen. Tidligere på høsten ble en eldre måler i garasjen byttet ut med en ny AMS-måler. Klager mener at dette førte til at ektefellen måtte innlegges på sykehus. I forbindelse med installasjonen ble ekteparet informert om at også den gamle måleren i boligen måtte byttes med en ny AMS-måler. Klager fremmet derfor krav om at nettselskapet skulle avstå fra å bytte den gamle måleren i huset med en ny AMS-måler. I tillegg ba klager om at den gamle måleren i garasjen skulle reinstallerer.
- (3) Dialogen mellom klager og nettselskapet pågikk frem til mai 2023. I e-post datert 11. mai 2023 fremhevet nettselskapet at måleren uansett måtte byttes. Klager ble gitt anledning til å velge mellom AMS-måler med fjernet kommunikasjonsmodul eller AMS-måler med deaktivert kommunikasjonsmodul.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (4) Klager avsto begge alternativene og saken ble brakt inn som uenighetssak for RME den 24. mai 2023. RME har kompetanse til å avgjøre uenighetssaker om vilkår for tilknytning til og bruk av nettet etter forskrift om nettregulering og energimarkedet av 24. oktober 2019 nr. 1413 (NEM) § 4-13. Klager krevde at de måtte få fritak for installasjon av AMS-måler i boligen, og at den gamle måleren skulle bli reinstallert i garasjen.
- (5) RME ba nettselskapet om opplysninger som kunne være relevante for behandlingen av saken i brev datert 30. mai 2023.
- (6) I brev datert 9. juni 2023 svarte nettselskapet at de var pålagt å installere nye AMS-målere hos sine kunder, og at de hadde gitt kunden mulighet til å få installert en AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul. Det ble også vist til manglende medvirkning fra kunder til målerbytte kunne utgjøre et vesentlig kontraktsbrudd, som igjen kunne føre til stenging av strøm jf. Borgarting lagmannsretts dom LB-2021-136295. Nettselskapet hevdet videre at de hadde forholdt seg til de kravene som blir stilt til dem som nettleverandør.
- (7) RME sendte ut forhåndsvarsel den 31. juli 2023. RMEs vurdering var at nettselskapet hadde rett til å kreve installasjon av AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul i klagers bolig etter avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b.
- (8) Klager svarte på forhåndsvarselet i brev datert 20. august 2023. I brevet ble det redegjort for en rekke elektromagnetiske forhold som ekteparet hadde opplevd på sin eiendom over en tidsperiode fra 1980 til 2023. Klager erkjente at nettselskapet kunne bytte strømmåler, men motsatte seg at dette måtte gjøres for enhver pris. Det ble videre hevdet at RME ikke hadde tatt tilstrekkelig hensyn til det medisinske alvoret i saken.
- (9) RME fattet vedtak i saken den 29. august 2023 med følgende konklusjon:
«[B] kan etter forskrift om kraftomsetning og netjtjenester § 4-1 andre ledd bokstav b) kreve installasjon av AMS uten kommunikasjon i boligen til [A].»
- (10) Klager påklaget vedtaket til Energiklagenemnda den 17. september 2023. RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling den 3. november 2023.
- (11) Klager og klagemotpart har i brev datert 6. november 2023 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (12) Klager svarte på Energiklagenemndas brev den 16. november 2023. Merknadene inneholdt en kopi av en epikrise datert (...). Klager understreket at hun er svært bekymret for ektefellens helsetilstand, og gjentok sitt standpunkt om at vedtaket måtte oppheves fordi RME ikke tok tilstrekkelig hensyn til ektefellens helse.
- (13) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 5. desember 2023.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (14) I sitt vedtak datert 29. august 2023 gjennomgår RME innledningsvis kort sakens bakgrunn og anførslene i saken.
- (15) RME viser til avregningsforskriften § 4-1 første ledd som pålegger nettselskaper å installere AMS i alle sine målepunkt. Nettselskapet har imidlertid ikke plikt til å installere AMS dersom installasjonen er til «*vesentlig og dokumenterbar ulempe*» for sluttbruker, jf. § 4-1 andre ledd bokstav b.
- (16) RME påpeker at NVEs Dokument nr. 1-2011 *Avanserte måle- og styringssystem (AMS) – forslag til endring i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester* angir at «ulempe» i avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b er ment som ulempe i helsemessig forstand. Slik helsemessig ulempe må dokumenteres med attest fra lege eller psykolog. RME legger til grunn at fritaket er oppfylt når kommunikasjonsmodulen i AMS-måleren er fjernet eller deaktivert, og at en kunde ikke kan kreve å få beholde sin gamle måler. RME viser her til egen forvaltningspraksis og et brev fra Olje- og energidepartementet datert 14. november 2019 hvor departementet la til grunn at ingen kunder har krav på å beholde den gamle måleren.
- (17) I vedtaket påpeker RME at en AMS-måler uten kommunikasjonsmodul kun vil registrere kWh-forbruket på samme måte som en gammel elektronisk måler. RME finner ikke noe grunnlag for å kunne konstatere at det er forskjell på en AMS-måler uten kommunikasjonsmodul og en gammel elektronisk måler.
- (18) Avslutningsvis konkluderer RME med at klager har rett på en AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul, men at klager ikke har rett til å beholde den gamle måleren. Videre bemerker RME at dersom kunden mener at det er problemer med spenningskvaliteten, skal kunden klage til nettselskapet. Det blir da nettselskapets ansvar å finne ut om det er brudd på forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet av 30. november 2004 nr. 1557 (leveringskvalitetsforskriften), og hvem som i så fall er ansvarlig for å utbedre forholdene.

3 Partenes anførsler

3.1 Klagers anførsler

- (19) Klager har i det vesentlige anført:
- (20) Klager anfører at RMEs vedtak av 29. august 2023 må oppheves og at de får beholde den gamle strømmåleren i boligen.
- (21) Klager erkjenner at avregningsforskriften § 4-1 gir nettselskapet en mulighet til å bytte strømmåler, men motsetter seg at dette må gjøres for enhver pris. Videre anfører klager at RME ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til det medisinske alvoret i saken. Klager viser til at vedtaket er fattet med hjemmel i lov og forskrift som ikke regulerer eller tar hensyn til enkeltkunders ofte varierte og personlige helsebehov.
- (22) I denne sammenheng viser klager til forskriftsbestemmelsen NEM § 4-1 om formålet med omsetningskonsesjon der det står:

«Det skal tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.»

- (23) Klager mener at medisinske behov er en privat interesse og at det ikke har blitt tatt tilstrekkelig hensyn til dette i denne saken.
- (24) Klager viser også til at brevet fra Olje- og energidepartementet av 14. november 2019 viser at det er praktisk mulig å beholde den gamle måleren innenfor gjeldende regelverk.
- (25) Klager anfører videre at AMS-måleren i garasjen må byttes med den gamle måleren. Klager ønsker også å få installert en skilletrafo av nettselskapet for å motvirke plager knyttet til drift av en elektrisk ferje som skaper ledningsbundet spenningsstøy.

3.2 Nettselskapets anførsler

- (26) Nettselskapet har i det vesentlige anført:
- (27) Nettselskapet viser til at de er pålagt å bytte alle strømmålere til AMS-målere, med eller uten kommunikasjonsmodul.
- (28) Klager har fått muligheten til å velge mellom AMS-måler med deaktivert kommunikasjonsmodul og AMS-måler med fjernet kommunikasjonsmodul.
- (29) Nettselskapet påpeker at den gamle måleren er destruert og dermed ikke kan reinstallerer.

4 Energiklagenemndas vurdering

- (30) Saken gjelder A klage over vedtak fattet av RME den 29. august 2023. Sakens hovedspørsmål er om klager kan motsette seg installering av AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul i klagers bolig.

Klagers anførsel om å få beholde gammel måler

- (31) Klager krever å få beholde den gamle måleren og motsetter seg installasjon av ny AMS-måler i boligen.
- (32) Det følger av avregningsforskriften § 4-1 at nettselskapene er pliktig å installere AMS (avansert måle- og styringssystem) i hvert målepunkt, med mindre installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker. Nemnda viser videre til at nettselskapet har plikt til å gi fritak dersom vilkåret «*vesentlig eller dokumenterbar ulempe*» er oppfylt. Dette fritaket gjelder etter ordlyden kun nettselskapets plikt til å «*sørge for at AMS er installert i hvert enkelt målepunkt*». Rekkevidden av fritaket etter § 4-1 andre ledd bokstav b innebærer etter nemndas syn et fritak fra kommunikasjonsmodulen i AMS-målere. En deaktivering av denne medfører at måleren verken kan sende eller motta signaler.
- (33) I forvaltningspraksis har regelen blitt praktisert slik at det må foreligge helsemessig ulempe som må dokumenteres ved attest fra lege eller psykolog, jf. Energiklagenemndas avgjørelse i sak 2021/1991. Unntaksregelen ble utformet for å ta hensyn til tilbakemeldinger under høringsprosessen om at kravet til installering av AMS-måler opplevdes som belastende for enkelte. Hensikten var å etablere en sikkerhetsmekanisme for personer som opplevde det som svært belastende å få en slik måler installert i egen bolig, jf. NVE høringsdokument 1/2011 kapittel 3.10.

- (34) I denne saken har klager fremlagt legeerklæring som dokumenterer at installasjon av AMS-måler fører til «vesentlig og dokumenterbar ulempe». Det er nemndas syn at klager derfor oppfyller vilkårene for unntak i avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b.
- (35) Det er videre nemndas syn at det er opp til hvert nettselskap å bestemme om kunder med innvilget fritak fra AMS-måler, skal beholde den gamle strømmåleren eller om strømmåleren skal skiftes ut til en digital strømmåler uten sender. Nemnda er følgelig enig med RME i at avregningsforskriften § 4-1 ikke er til hinder for at nettselskapene bytter målere, all den tid installasjon gjelder måler uten aktiv kommunikasjonsmodul. Klager har følgelig ikke et krav etter forskriften om å beholde sin gamle måler eller å få installert en ny måler tilsvarende den gamle.

Klagers anførsel om at det ikke har blitt tatt tilstrekkelige hensyn til medisinske behov

- (36) Klager anfører at RME ikke har tatt tilstrekkelige hensyn til medisinske behov i vedtaket og viser til NEM § 4-1 hvor det står: *«Det skal tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt».*
- (37) Bestemmelsen klager viser til angir formålet med omsetningskonsesjon. Den sier noe om de samfunnsmessige overordnede målene for konsesjonsordningen for omsetning av elektrisk energi, og er ikke ment som en hjemmel for spesifikke krav. Det er også en generell formålsbestemmelse i NEM § 1-1, hvor det heter *«[f]orskriften skal bidra til å sikre at produksjon, omforming, overføring, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, og at det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt».*
- (38) Avregningsforskriften § 4-1 regulerer spørsmålet om AMS-målere spesifikt. Interessene nevnt i NEM §§ 1-1 og 4-1 blir søkt beskyttet nettopp gjennom adgangen til fritak fra vanlig AMS-måler. Som nevnt over ble unntaksregelen i avregningsforskriften § 4-1 utformet nettopp for å ta hensyn til tilbakemeldinger under høringsprosessen om at kravet til installering av AMS-måler opplevdes som belastende for enkelte. Hensikten var å etablere en sikkerhetsmekanisme for personer som opplevde det som svært belastende å få en slik måler installert i egen bolig. I kommentarene til § 4-1 i NVE høringsdokument 1/2011 kapittel 6.2 presiseres videre det at *«[m]ed «ulempe for kunde» menes først og fremst i helsemessig forstand».* Nemnda viser her til at energiloven § 1-2 skal sikre at *«private interesser»* blir hensyntatt ved utøvelsen av nettvirksomhet. Dette kommer videre til uttrykk i både henholdsvis NEM § 1-1 og forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (kontrollforskriften) § 1-1. Det er derfor nemndas syn at sikkerhetsmekanismen i bestemmelsen må utøves i tråd med dette formålet. Herunder må bestemmelsen i avregningsforskriften § 4-1 andre ledd forstås slik at den ivaretar balansegangen mellom hensynet til effektiv drift av nettet og viktige forbrukerinteresser, også medisinske behov.
- (39) Slik nemnda ser det har RME tatt tilstrekkelige hensyn til medisinske behov i vedtaket ved at det gis fritak fra kravet om installasjon av AMS med aktiv kommunikasjonsmodul etter avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b.

Reinstallering av gammel måler i garasje og skilletrafo

- (40) Klager har anført at den gamle måleren i garasjen skal reinstallerer. Nettselskapet har på sin side forklart at den gamle måleren er destruert slik at det er umulig å få den tilbake igjen.
- (41) Klager har videre anført at de ønsker å få installert en skilletrafo for å skille ut det klager betegner som ledningsbundet spenningsstøy eller såkalt “skittenstrøm”. Klager har forklart at de har hatt uregelmessigheter knyttet til strømmen til boligen i en årrekke.
- (42) Med hensyn til klagers ønske om å få installert en skilletrafo for å skille ut ledningsbundet spenningsstøy er det nemndas syn at nemnda ikke har rettslig eller faktisk grunnlag til å pålegge installasjon av en slik trafo i denne saken. Et slikt ønske må i utgangspunktet avklares teknisk og økonomisk i dialog mellom sluttbruker og nettselskapet. Nemnda påpeker, i likhet med RME, at dersom kunden mener at det er problemer med spenningskvaliteten, skal kunden klage til nettselskapet. Det blir da nettselskapets ansvar å finne ut om det er brudd på leveringskvalitetsforskriften, og hvem som i så fall er ansvarlig for å utbedre forholdene.

5 Vedtak

- (43) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

- 1. Klagen tas ikke til følge.**
- 2. Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 202221450-7 av 29. august 2023 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Bergen, 5. desember 2023

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Edna Grepperud
Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur